

ISSN 2061-2710

9789632061276 1 0

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Ára: 890 Ft

NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZKONGRESSZUS 2017 / VISSZA A VÁROSBA! / EZERJÓFA
AZ OSZTÁS, AMELY TÖBBSZÖRÖZ / RABUL EJTŐ FÜGGŐSÉG

M

ÉPÍTÉSZET

E

ÚJDONSÁGOK

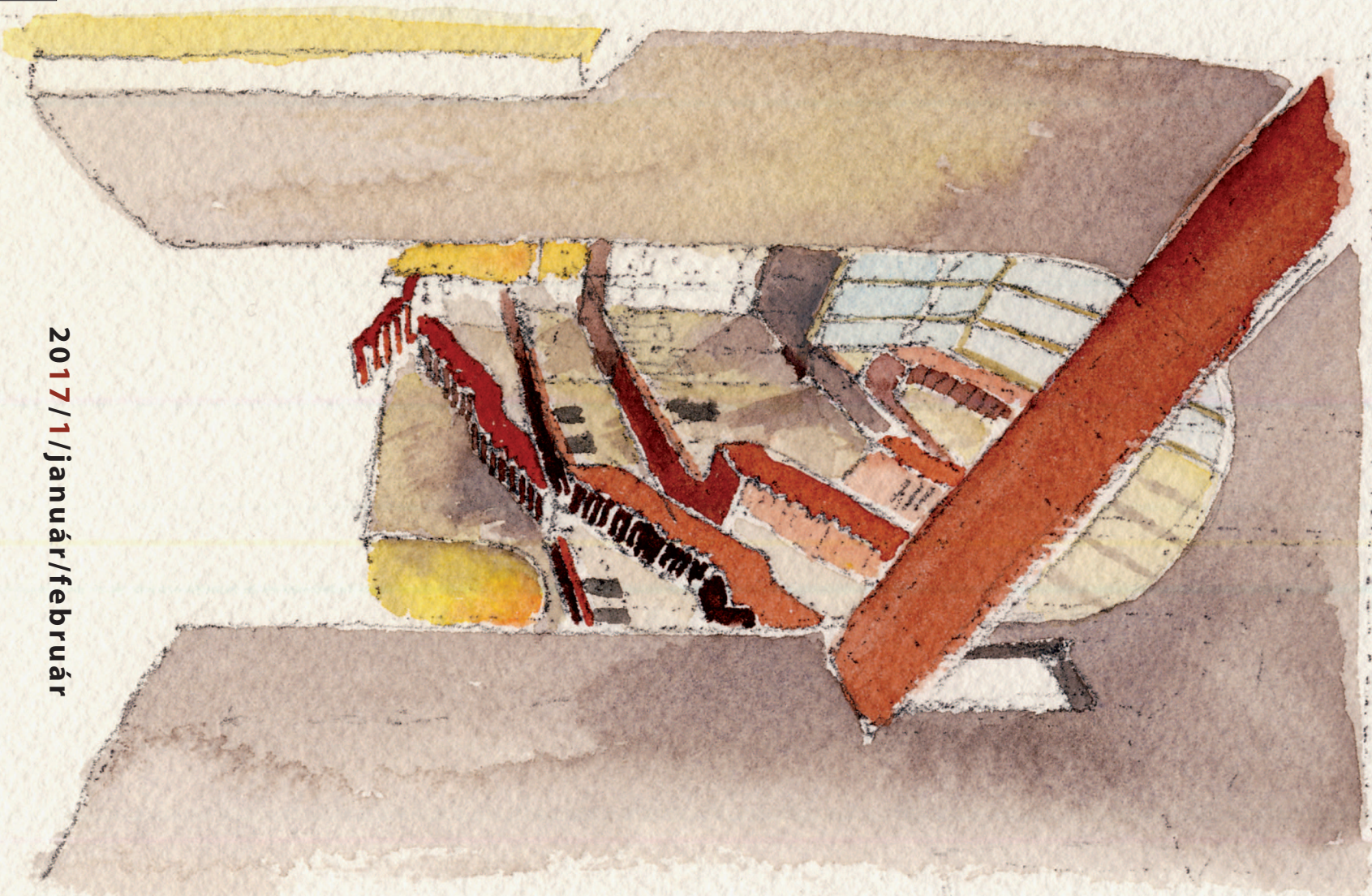
S

SZERKEZETEK

E

RÉSZLETEK

PILLANTÁS A MÚLTBA ÉS A JÖVŐBE / TRANSCENDENS EXPRESSZIONIZMUS

2017/1/január/február

TÉMA: FRISS ÖTLETEK / EMANCIPÁCIÓ / VILÁGHÍRŰ ANGYALFÖLDI OVI
A MŰEMLÉKÉPÜLETEK FÖLDRENGÉS ELLENI VÉDELMEK NEHÉZSÉGEIRŐL

www.tervlap.hu

Nihil dulcius, quam omnia scire – mondták a régi rómaiak. (Nincs édesebb a mindentudásnál.) Az építészeket az utóbbi időben nem fenyegeti a cukorbetegség – tehetjük hozzá szarkasztikusan. Év elején idén is jöttek a menetrendszerű változások, elsősorban az egyszerű bejelentés változott, ugyanezen a területen kötelező lett a felelősségbiztosítás, illetve a településképi arculati kézikönyvek és ezek alapján a településképi rendeletek bevezetése is elkezdődött. Hamarosan a 300 négyzetméternél nagyobb lakóépületek építéséhez és bővítéséhez is elég lesz az egyszerű bejelentés, ha magánszemély az építtető. Az átalakításhoz, felújításhoz a legtöbb esetben már nem kell engedély, de egyre több építési tevékenységhez kell kivitelezési dokumentációt készíteni. Mindezek az építésztársadalmat meglehetősen váratlanul érték, és meglehetősen új felfogásról tanúskodnak, nem véletlenül született egyik konferencia-résztevőnk szájából szólás értékű aranyköpés: bocsánat, hogy olyan bonyolult vagyok mint az építési jogszabályok...

Pedig ahogy egyre jobban kibontakozik az új rendszer, mely egyértelműen az építész tervezők tudására épít, egyre javul a kollégák véleménye róla. Például a településképi szabályozás proaktív, fő jellemzője a szankcionálás helyett (vagy mellett) az iránymutatás, ami nagyon szimpatikus, csak rendkívül szokatlan a magyar jogrendben. Az biztos, hogy a korábbi „bemegek Erzsikéhez a műszaki osztályra, és megkérdezem” típusú „jogkövetésnek” – ami, valljuk be, eddig sem volt éppenséggel tanácsos – befellegzett, muszáj mindenkinek képbe kerülni.

Most emlegethetnénk itt a februári, rekordnak számító érdeklődés mellett megrendezett konferenciánkat (921 regisztrált, összesen mintegy 1.700 résztvevő), de egy kicsit jobban szeretnénk már visszatérni az építészeti témáinkhoz, szeretnénk, ha az építésügy átalakításának a projektjét is lassan készre jelentenék. De addig még sok munka és tanulnivaló van hátra, és mint tudjuk, „*Non est regia ad Geometriam via*” a geometriához nem vezet királyi út (Euklidész).

C S A N Á D Y P Á L

300 – Konferencia + országos webinárium

a szakszerű és jogszerű családiház-tervezésről

a Fuga Budapesti Építészeti Központban és hét vidéki helyszínen on-line közvetítéssel

(szervezők: Artifex Kiadó, Build Communication,

partner: Magyar Építész Kamara)

Kiadja az Artifex Kiadó Kft., 1119 Budapest, Pajkos utca 28. / 36-1-783-1711 / info@artifexkiado.hu / www.tervlap.hu, www.epitesimegoldasok.hu, www.kamaraikepzesek.hu, www.cpr.hu / ISSN 2061-2710 / Terjesztő: Magyar Posta Zrt. / Hirdetésfelvétel, termékek: Berta Ágnes 36-20-396-5671, Sárdy Csaba 36-20-240-7232 / Alapító-főszerkesztő: Szende Árpád / Főszerkesztő, felelős kiadó: Csanády Pál 36-20-312-4514 / Főszerkesztő-helyettes: Katona Vilmos 36-70-236-2075 / Szerkesztő: Dobossy Edit / Szakmai tanácsadók: Csajbók Csaba, Cságyoly Ferenc, Vukoszávlyev Zorán, Wesselényi-Garay Andor, Gáspár László, Nagy Sándor, Czigány Tamás (Győr), Lengyel István (Debrecen), Patartics Zorán (Pécs), Ripszám János (Siófok) / Lapterv és nyomdai előkészítés: Csányi Tamás, xfergrafika.hu / Nyomda: D-Plus / Olvasószerkesztő: Hudáky Rita / Előfizetés egy évre: 4900 Ft, két évre: 8900 Ft, három évre: 11 900 Ft. Előfizetés kizárólag elektronikusan a terlvap építész közösségi portálon keresztül: www.tervlap.hu / Az építészeti alkotásokat bemutató cikkek lektoráltak.

TERMÉKEK

- 4 Térnyerő megoldás: Velux manzárdablak
 6 Műanyag tetőszigetelő lemez szöveterősítéssel és filckasírozással
 7 **Mai szemmel** / Párház, Nyíregyháza (1971) | Építész: **Jantner** Antal (ÁÉTV)
 8 **A_pro'** / Napbácsi

METSZET

- 12 Vissza a városba! | Építész: **O'Donnell +Tuomey**

ÉPÍTÉSZKONGRESSZUS

- 20 Ezerjófa | Építész: Sou **Fujimoto** Architects
 24 Az osztás, amely többszöröz | Építész: **Henke Schreieck** Architekten
 28 Rabul ejtő függőség | Építész: **Numen / For Use**
 32 Pillantás a múltba és a jövőbe | Építész: Andrej **Kalamar**
 36 Transzcendens expresszionizmus | Építész: **Ferencz** Marcel

TÉMA: FRISS ÖTLETEK

- 42 Emancipáció | Építész: Dr. **Kistelegdi** István
 46 Világhírű angyalföldi ovi | Építész: **Nagy** Csaba, **Pólus** Károly, **Törös** Ágnes, **Pásztor** Ádám
 50 A műemlék épületek földrengés elleni védelmének nehézségeiről | Dr. Mezős Tamás

ZÖLD ROVAT

- 54 Multi-Comfort – Tudatos kényelem az egészségért, a jó közérzetért és a környezetért

TERVPÁLYÁZAT

- 56 Reagáló építészet

KÖNYV

- 58 Magyar népi építészet
 60 **Abstracts in English**
 62 **Tervezők, szerzők**
 64 **Ciki** / Az égéstermék-elvezető berendezés legendája

E számunk címlapja Sheila O'Donnell akvarelljének felhasználásával készült

A Metszet kedvezménnyel fizethető elő
 a tervlap.hu/elofizetes oldalon!

A b s t r a c t s

BACK TO THE CITY! 12

CEU UNIVERSITY, BUDAPEST, HUNGARY

BY O'DONNELL and TUOMEY

Established in 1991 the CEU appeared to be a university without a campus, a loose collection of buildings, without a defined focus. Now a core building does exist built into the urban fabric of Pest's central district. This development embraces the idea of buildings with hidden courtyards, unusual stairwells and spaces typical of this city.

A THOUSAND TREES 20

PROJECTS IN PARIS AND MONTPELLIER, FRANCE

BY SOU FUJIMOTO

In the Mille Arbres project the residential element is raised above ground allowing for a public space/park to occupy the ground level, a village in the air. In a similar vein the Polytechnic University project raises spaces above the ground level greenery to create random activity spaces. Finally the organically formed project in Montpellier rotates residential units from the ground up, to create a vertical green belt. The common theme in all three projects being to introduce vegetation to the urban environment.

THE DEAL, WHICH MULTIPLIES 24

BELLEVUE APARTMENTS, ZELL AM SEE, AUSTRIA

Surrounded by traditional "lederhosen" type tourist accommodation this apartment building draws its inspiration from the surroundings without bowing to sentimentality. The use of timber, elevated verandas and working with the views of its direct landscape are employed. Openness being the driving concept, whilst private functions are towards the mountain-side or hidden in the building's core.

ENSLAVED TO DEPENDENCY 28

NUMEN/FOR USE

BY SVEN JONKE, RADELJKOVIĆ and CHRISTOPH KATZLER

A collaboration of designers developing conceptual art, scenography, as a form of architectural embellishment. Using materials ranging from packaging tape, netting, string and rope to create explorable spaces in existing buildings, usually spanning interior spaces in geometric forms. These spaces are in some way addictive, possibly through the element of danger they inspire.

A GLANCE OF FROM THE PAST TO THE FUTURE 32

MAROF WINERY, MAČKOVCI, SLOVENIA

BY ANDREJ KALAMAR

Echoing the posts that support grape vines the facades of this new winery is decorated in vertical panels that are only punctuated by access doors and a large window to the visitor centre. Via portholes in the visitor centre it is possible to view the technical aspects of wine production which are placed below ground as a contemporary nod towards the traditional

wine cellar concept, maintaining a constant temperature of 14 degrees celsius.

TRANSCENDENT EXPRESSIONISM 36

DUNA ARÉNA SWIMMING ARENA, BUDAPEST, HUNGARY

BY NAPUR, TECTON and MCXVI

As often can be seen in larger, landmark, projects political impact can be taken to a point of symbolic proportion clouding clarity of understanding. Here is a typical example of a small architectural practice taking on a project that is beyond their usual brief and scale. Faced with making a flagship project on the bank of the river Danube lessons have been learnt in handling scale, politics and expectations.

EMANCIPATION 42

ENERGY POINT, PAKS, HUNGARY

BY ISTVÁN KISTELEGI

Moving Architecture in three parts: The first being the diagrammatic form known to us as the building, the second being the mechanical aspect of a building design and its inherent professional/social impact, the third and final part being the moveable element. The latter literally being the building's partial external shell which can be moved in relation to the seasons to assist the building's function as an environmental envelope.

ANGYALFÖLD'S WORLD FAMOUS KINDERGARTEN 46

KINDERGARTEN, BUDAPEST, HUNGARY

BY CSABA NAGY, KÁROLY PÓLUS, ÁGNES TÓRÖS, ÁDÁM PÁSZTOR and TAMÁS KISS

Does this project spell the end of the _ism in mainstream architecture? Is it time to re-examine the idea of an architect as artist or engineer and consider the design of a building to be the design of an atmosphere or sense of feeling? Naturally the idea of a passive building appeals to everyone from a long term financial point of view, but this is not enough, creating a sense of place is far more important as seen here.

DIFFICULTIES IN THE PROTECTION OF HISTORIC BUILDINGS AGAINST EARTHQUAKES 50

BY TAMÁS MEZŐS

Following shortly after the recent earthquakes in Italy Tamás Mezős (Budapest University of Technology department of Architectural History and Monuments) has reopened the discussion on how to preserve buildings in high risk areas against seismic activity. This study also investigates cases of buildings prone to damage and those that by design resist structural failure.

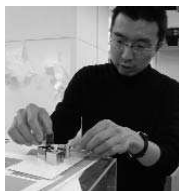
Détári György DLA

2005-ben diplomázott a BME Építészmérnöki, 2010-ben Építőmérnöki Karán, 2011-ben végzett a MOME Doktori Iskolájában. 2009–2011 között a DE tanársegédje, 2002 óta a Napur Architect tervezője, 2007 óta ügyvezető.

Ferencz Marcel DLA

A BME Építészmérnöki Karán 1997-ben Diplomadíjjal diplomázott. 1993 és 1994 között az Nashvillben (USA) gyakornok, 1999 és 2004 között a BME Rajzi Tanszéken oktat. 2012-ben habilitált építőművészet tudományágban. 1993-tól a Napur Építésziroda tagja. 2009-ben Pro Architectura díjjal jutalmazták. Jelenleg a Debreceni Egyetem Műszaki Kara Építészmérnöki Tanszékén főiskola tanár, 2010-ben a 12. La Biennale de Venezia – Magyar Pavilonjában rendezett kiállítás vezető építész és társkurátora. 2013-ban munkásságáért Ybl-díjat kapott. 2014-től a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, 2015-től egyetemi tanár.

Fujimoto, Sou

Japán építész, 1971-ben született Hokkaidón. Építészeti tanulmányait a Tokiói Egyetemen végezte 1994-ben. Sou Fujimoto Architects névre hallgató saját építészirodáját 2000-ben alapította. 2013-ban a londoni Kensington Gardensben álló Serpentine Gallery pavilonépületét is elkészíthette. A budapesti városligetbe tervezett Magyar Zene Házának terveit a párizsi divathét 2015-ben bemutatott kollekción is megihlették.

Henke Schreieck Architekten

Dieter Henke 1980-ban szerzett építészdipломát a Bécsi Képzőművészeti Egyetemen, Roland Rainer mesterképzésén. Tanársegéd az egyetem Városépítész Akadémia Intézetében, majd 1982-ben alapít közös irodát Marta Schreieckkel Bécsben. Marta Schreieck 1981-ben szerzett építészdipломát a Bécsi Képzőművészeti Egyetemen, Innsbruckban és Bécsben oktatott. Számos díjat nyertek: Bécs Város Díját, Adolf Loos építészdíjat, Piranesi építészdíjat, ZV Építetők díjat, Alpok Új Építése Kiállítás díját stb.

Hidasnémeti Máté

Okleveles építészmérnök, oklevelét 2002-ben szerezte a Műegyetemen. A diploma megszerzését követően a Teampannon Kft. munkatársa, ahol középületek tervezésében vett részt eleinte mint munkatárs, később mint társ-, illetve önálló tervező. Az ír ODT építésziroda hazai partnereként 5 évvel ezelőtt kezdett el dolgozni a CEU belvárosi épületgyűjtésének felújításán.

Jonke, Sven

A For Use 1988-ban alakult független iparművészek közös elhatározására. A koncepcióművészetben, dizájntervezésben és belsőépítészetben jeleskedő csoport egy évvel később Numen néven újjáalakulva elhagyta a szorosabban vett ipari dizájn területét. Három alapítója Sven Jonke, Christoph Katzler és Nikola Radeljković volt. A publikum számára nyitott kísérletekkel párhuzamosan a csoportot számos nemzetközi díjjal tünteti ki, elismerésbe az iparművészet és a tárgytervezés területén elért eredményeket.

Burián Gergő

2008-ban szerzett diplomát a BME Építészmérnöki karán. Tanulmányai során félévátalagatáson vett részt a Miami University-n (Oxford, Ohio, USA) és a Norwegian University of Science and Technology-n (Trondheim, Norvégia). 2008 óta a Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith műterem munkatársa, ahol több sikeres tervpályázat projektvezetője, majd 2013 óta műteremvezető. 2010 óta BREEAM Nemzetközi minősítő. 2013-ban mérnök-közgazdász diplomát szerzett a Budapesti Corvinus Egyetemen. 2014 óta a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építőművészet DLA képzés résztvevője.

Csanády Pál

1994-ben végzett a BME építészkarán, 1997-ben ugyanott a Rajzi és Formaismereti Tanszék PhD képzésén, Török Ferenc témavezetésével. 1997–2009 között az Alaprajz felelős szerkesztője, magántervező, 2010-től a Metszet és a Tervlap.hu főszerkesztője.

Katona Vilmos PhD

Építész, szakíró, a Metszet főszerkesztő-helyettese. 2008-ban szerzett diplomát a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Karán. PhD fokozatát a kar Építészettörténeti és Műemléki Tanszékén végzett ösztöndíjas kutatást, számos külföldi és hazai tudományos szereplést (London AAA, Aberdeen RGU, Luzern HSLU, Basel SAM, Sevilla) követően kapta. Kiemelt kutatási területe a kortárs liturgikus építészet. 2010-től négy évig a Műegyetem és a soproni Alkalmazott Művészeti Intézet, jelenleg a Széchenyi István Egyetem óraadója.

Dr. habil. Mezős Tamás PhD, DLA

Diplomáját a BME-n 1976-ban, műemlékvédelmi szakmérnöki oklevelét 1984-ben szerezte. Műszaki doktor (1983), a műszaki tudomány kandidátusa (1996), PhD (1996), habilitált doktor (2002), DLA (2008), a Műemlékvédelmi Szakmérnöki Szak vezetője. Kutatási témái a klasszikus egyetemes és provinciális építészettörténet, a 19. századi magyar építészettörténet homlokzatképzési és formatani rendszereinek elemzése, az építészettudomány történet és a műemlékvédelem elmélete és története. Tervezőként elsősorban műemléki épületek kutatását és helyreállításuk tervezését végzi.

Szépölggyi Viktória

2003 óta foglalkozik építészetelmélettel, 2005 óta építészettörténetként és kurátorként az Octogon munkatársaként, 2008–2014 között állandó szerkesztőjeként. Felkért kritikusként dolgozott az Átrium, az Építészforum magazinoknak, angol nyelven írt publicisztikái számos nemzetközi médiumban megjelentek, mint a Domus, a Frame vagy a Phaidon Atlas. A Design Hét kiállításainak kurátoraként dolgozott 2008–2011 között több alkalommal. 2009 óta hoz létre rendezőként és dramaturgként színházi- és táncelőadásokat, performanszokat, installációkat, legutóbb 2016-ban a Trafóban, 2017-ben a hamburgi Kamnagelben. Jelenleg a Hamburgi Egyetem hallgatójaként az építészeti és a színház dramaturgiai összefüggéseivel foglalkozik.

Kalamar, Andrej

A muraszombati születésű építész 1993-ban végzett a Ljubljani Egyetemen, 2003-ban várostervezői diplomát is szerzett. Ugyanebben az évben alapította saját cégét, a Studio Kalamar irodát. Virtuóz szín- és anyaghasználatával hamar nemzetközi ismertségre tett szert, több másik között a Ljubljani Lev Irodaházzal számos szlovén és nemzetközi díjat nyert. Harmincnál több építészeti könyvben, számos folyóiratban jelentek meg épületei, igen sok kiállításon szerepelt, legutóbb 2015-ben Budapesten a Fugában is.

Kistelegdi István PhD, DLA

1996-ban diplomázott a Fachhochschule Würzburg Építész Szakán, 1999-ben az Universitát Gesamthochschule Kassel Építész Szakán. 2006-ban szerzett DLA, 2013-ban PhD fokozatot a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Karán. 2010-ben Climadesign M.Sc. Mesterkurzust végzett a Technische Universitát München Építész Karán. A Technische Universitát München vendégoktatója, egyetemi tanár a PTE MIK Építészeti Szakmai Intézet Épületszerkezetek és Energia design-tanszékén. A RATI pluszenergia gyaruzemének tervezéséért számos díjat, többek között Gábor Dénes-díjat nyert.

Nagy Csaba

Ybl-díjas építész, 1987-ben diplomázott a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1988–89-ben ösztöndíjként tanulmányokat folytatott a Bécsi Képzőművészeti Akadémián, Gustav Peichl mesteriskolájában. 1989-től az Archikon Kft. alapító-ügyvezetője, vezető tervező. 2009-ben három épülete Fővárosi Nívódíj oklevél elismerésben részesült.

Timon Kálmán

Aranydiplomás építészmérnök, független kutató, építészeti szakíró. 1965-től számos publikáció és könyv szerzője. 1992–1998 között Budapest XVIII. kerületének főépítésze. 1998-tól 2002-ig a Magyar Építész Kamara kiadványainak szerkesztője. Az Amerikai Építésztervezők Intézetének (AIBD) tagja.

Vukosavljev Zorán PhD

1996-ban diplomázott a BME Építészmérnöki Karán a Középülettervezési Tanszéken. Diplomadíjas, MTA-OTDT Pro Scientia Aranyérmes, Magyar Állami Eötvös Ösztöndíjas, MTA Bolyai Ösztöndíjas. 2003-ban PhD-fokozatot szerzett. Egyetemi docens a BME Építészettörténeti és Műemléki Tanszéken. Számos magyar és nemzetközi konferencia előadója (Bangkok, Ourense, Washington, Kielce, Velence), építészeti szakíró. A „Kortárs holland építész” című könyv szerzője, a „Új evangélikus templomok” társszerkesztője, a „Kortárs portugál építész” társszerzője.

Wesselényi-Garay Andor PhD

1994-ben diplomázott diplomadíjjal a BME Építészmérnöki Karán. 1995-ben saját építészirodát alapított Osváth Gáborral Gyár, majd 2001-ben önálló irodát W-G-A Psychodesign néven. 2000-tól az Alaprajz, 2010-től a *Metszet* folyóirat külsős munkatársa, illetve tanácsadó testületének tagja, 2002-től az Atrium magazin építészeti fõmunkatársa, 2006-tól pedig vezető szerkesztője volt. Közel háromszáz építészeti tárgyú cikk, esszé, kritika és tanulmány szerzője, a 2010-es Velencei Biennálé magyar kiállításának egyik kurátora. 2011-ig a Debreceni Egyetem Építészmérnöki Tanszékének főiskolai docense. Jelenleg a NYME-FMK Alkalmazott Művészeti Intézet egyetemi docense Sopronban.

O'Donnell + Tuomey

Sheila O'Donnell 1976-ban végzett a Dublini Egyetem építészkarán, majd négy évvel később a brit Royal College of Art-on környezettervezés szakon is diplomázott. 1988-ban John Tuomey-vel alapította dublini székhelyű irodáját. Az O'Donnell + Tuomey Architects számos nemzeti elismerésben részesült: hét alkalommal nyerte el az Ír Építészszövetség Down-érmét, majd 2000-ban a RIAI triennálé aranyérmében is részesült. Munkásságát a londoni Royal Academy és a dublini Royal Hibernian Academy is bemutatta. Az építészpáros két alkalommal (2004-ben és 2008-ban) képviselte hazáját a Velencei Biennálén.

Pásztor Ádám

Építész, 2006-ban diplomázott a BME Középülettervezési Tanszékén, dán és holland ösztöndíjak után. 2009 és 2013 között a MOME doktorandusza Janáky István DLA, majd Ferkai András PhD témavezetésével. 2013–2014-ben meghívott külsős konzulens a BME Középülettervezési Tanszékén. 2016-ban elvégezte a MÉSZ Mesteriskola XXIII. ciklusát. Rövid ideig a Narmer Építészeti stúdióban, majd 2006 és 2013 között Selényi György és Sebők Ildikó műtermében dolgozott, 2013 óta az Archikon csapatában kisebb-nagyobb középületek tervezését vezeti.

Pólus Károly

Építész, 1994-ben diplomázott a Budapesti Műszaki Egyetemen. 2000-től az Archikon Kft. munkatársa, majd 2008-tól ügyvezetője, vezető tervező, Nagy Csaba szerzőtársa.

Törös Ágnes

Építész, tanult a PTE-n, az IUAV-on és a MOME-n, 2013-ban végzett mesterszakon. 2012-től az Archikon tagja, itt főleg középületek tervezésével foglalkozik, koncepciótól időnként a kivitelig. 2016-tól a Mesteriskola XXIV. ciklusának tagja.

